

חודש אלול ותפקיד האדם

נאמר בדברים ל"ב י"א:

"כנשר יעיר קינו על גוזליו ירחף"

ומפרש רש"י:

הנשר הזה רחמני על בניו ואינו נכנס פתאום, עד שהוא מקשקש ומטרף על בניו בכנפיו בין אילן לבין אילן ובין שוחה לשוחה כדי שיעורו בניו ויהא בהם כח לקבלו"

מצינו במשל זה את רחמי הנשר על בניו, את הזמן הניתן להם להכנה ואת הצורך להתכונן טרם שיבוא האב.

הנמשל מתאים גם לחודש אלול. הסבירו: _____

נתמקד בזמן ההכנה - חודש אלול ונברר מהי סגולתו, ובצורך להתעורר - תפקיד האדם בימי אלול.

א. סגולת הזמן

חיינו טובים במחזוריות קבועה שביב מעגל השנה. כך נוצרים זמנים מתאימים לעניינים שונים החוזרים על עצמם מדי שנה. למשל, זמן זריעה- _____ זמן קצירה - _____ וכו'

גם בתחום הרוחני יש לכל זמן סגולה מיוחדת: חודש אב - _____ חודש אדר - _____

גם לחודש אלול יש סגולה מיוחדת, זו רמוזה בשמו: אלול - מלשון חיפוש וחיטוט, עפ"י התרגום, כמו שנא: "ויתורו את הארץ" ומתרגמן: "ויאללון ית ארעא". איזה חיפוש נעשה בחודש אלול? _____

מדי שנה מתעוררת הסגולות הקבועה של ימי אלול: "ימים אלו מובחרים יותר ומזומנים לתשובה, להיותם ימי רחמים וימי רצון (קצוש"ע)

עיינו בספר התודעה, עמ' תל"ג, והשלימו:

ממתי נקבעו ימי אלול כזמן התשובה? _____

במה מרבים בימים אלו _____

ויש מקומות שאף אומרים _____ כל חודש אלול.

לתשובה בחודש אלול – יש כמה מטרות:

* לפניכם מטרות לתשובה בחודש אלול, וכן משלים שונים השלימו את הנמשל והעתיקו מתחת לכל משל את המסקנה המתאימה לו:

המטרות:

* כהכנה ליום הדין, בו עלינו להמליך את הקב"ה (את התשובה יש לעשות מראש!)

* כהכנה ליום הדין, בו ברצוננו לזכות לרחמי ה' ולסליחתו

* כהכנה ליום הדין, שנצא ממנו עם נשמה טהורה, לא רק עם חיים טובים

* שחרור מכבלי יצה"ר

* חודש אלול כמרפא לנפש

המשלים:

א. עני אחד טרח פעמים רבות לבוא לבקש מן העשיר הלוואה - ובסוף נענה. לעומתו, אדם אחר שלא השקיע זמן רב בבקשות, אלא פגש

את העשיר במקרה ברחוב וביקש ממנו הלוואה - לא נענה, בטענה: העובדה שלא הגעת אלי פעמים רבות עד יום קבלת הלוואה מוכיחה

שההלוואה אינה נחוצה לך.

הנמשל: העני - _____ הבקשה - לזכות ל - _____, העשיר _____ הפעמים שיש לבוא ולבקש - _____, יום קבלת ההלוואה- _____

מסקנה: _____

ב. פעם בשנה יש לחדש את רשיון הרכב ("טסט"). הפיקחים - מתקנים את ליקויי הרכב כדי לזכות ברשיון לשנה נוספת, וגם משפצים את הרכב, צובעים, מנקים ומרויחים בנוסף לרשיון גם רכב מחדש.

הנמשל: יום חידוש הרשיון - _____ רשיון הנהיגה - זכות ל _____ רכב משופץ - נשמה טהורה.

מסקנה: _____

ג. נוכל זמם לשדוד מנער שליח את התיק ובו כספי הפדיון של החנות. מה עשה? בעברו עם התיק, קרא לו למדוד עבורו חליפה משובחת, בעוד הנער נהנה ממראהו הנאה, ברח הנוכל עם התיק. הנער, שביקש לרדוף אחריו, נעצר ע"י המוכר: פשוט את החליפה טרם המרדף!

הנמשל: קבלנו כל שנה תיק משמים, מלא ימים שעלינו להפקידם בשלמות ביום הדין, מלאי מצוות. ה _____ אורב לנו ומציע פתויים שונים, כמו אותה חליפה, ובינתיים מחטיא אותנו ולוקח את שלנו. אין אפשרות לנצח במשפט בר"ה, בעודנו קשורים ליצר ולפיתוייו! יש להתנער מבעוד מועד, בחודש _____ ולהשתחרר מכבלי היצר.

מסקנה: _____

ד. בבית אחד הועסקו שתי משרתות. האחת טרחה מבעוד לילה, הכינה גזרי עצים להסקת התנור, ניפתה את הקמח, ובקומה בבוקר - מיד יכלה לאפות לחם. כשבא אדונה לאכול - כבר ציפתה לו ארוחה מוכנה, ערוכה על השולחן. השניה - קמה בבוקר ורק אז החלה בהכנת העצים להסיק את התנור. היתה לה עבודה רבה וקשה שבעתיים: העצים היו לחים, התנור נדלק אחרי זמן רב והעלה עשן ופיח, וכשסוף סוף הכינה לחם - אדונה כבר היה רעב וכועס

הנמשל: ר"ה - יום המלכת ה' - הוא זמן ה"סעודה" מי שחזר ב _____ בלילה - כלומר ב _____ הגיע לר"ה פנוי לתפקיד ההמלכה. ומי שלא טרח - צריך בר"ה להתחיל להתעסק עם פגמי נפשו, ואינו פנוי להמלכת ה'.

מסקנה: _____

ה. יש אנשים המוזמנים פעם בשנה לבדיקות יסודיות, מקיפות וכלליות בבית חולים. בבדיקות אלו עומדים על כל בעיותיהם ומנסים למצוא להם תרופות.

הנמשל: החולים _____ המחלה _____ הזמן לבדיקות המקיפות _____

מסקנה: _____

לסיכום:

בתחנת החלוקה של "תנובה" עמד ילד נלהב ובידו כחמישים מכסים של קופסאות גבינה.

מצטער אמר לו הפקיד, לא אוכל לתת לך דבר בתמורה! מדוע? לא הבין הילד, הרי מלאתי את כל פרטי המבצע?!

אכן - השיב לו הפקיד - אך מועד המבצע חלף לפני שבועיים...

מסקנה: _____

ב. תפקיד האדם בחודש אלול

מעשה בכפרי בור ותם, אשר נקלע לעיר הגדולה כאשר דליקה השתוללה בחוצות. והנה ראו עיניו דבר פלא: כמה תרועות חצוצרה רמות נשמעו - ותכבה האש. מיהר הכפרי לרכוש את החצוצרה הפלאית תמורת הון רב, הביאה לכפר וסיפר לכולם כי מכשיר קסמים לכיבוי שריפות בידו. לימים, פרצה שריפה בכפר. הושיט הכפרי לפיו את החצוצרה, ותקע בקול גדול. לאנשים המבוהלים הורה שלא לנקוף אצבע ולהמתין לפעולת החצוצרה... לא חלפה שעה ארוכה והכפר כולו עלה באש. הכפרי הנדהם מיהר לעיר לתבוע לדין את המוכר הרמאי. "שוטה שכמוך!" לעג לו המוכר, קול החצוצרה נועד להזעיק את _____ כדי שימהרו _____ אך מה ערך לקול החצוצרה בלבד?

והנמשל: קול ה _____ תפקידו _____ את _____ אך מה ערך לתקיעה, אם אין האדם מתעורר למעשים!:

* עיינו בדברים פרק ל', פס' י"א - י"ד: "כי _____ ולא רחוקה היא...."

הרמב"ן: "המצוה הזאת" - על התשובה הנזכרת. "לא נפלאות היא ממך" - ואינך צריך לנביאים שידריכו אותך "ולא רחוקה היא" - אינך צריך לחכמי הדור הרחוקים שילמדוך היאך לקיימה אלא "בפיך ובלבבך לעשותו" להכיר בלבבך את החטא ואת הקל שחטאת לו, ולהתוודות על זה בפיך (ע"פ ספורנו)

התרוצים שמנסה האדם לטעון:

תעה אדם ביער, הדרך לא מצא
והנה - אבוי! שקוע בתוך ביצה!
עד צואר שוקע, עוד רגע - וטובע
לא נראית כל דרך של מוצא
ולפתע דמות אדם עולה מן המרחק
בידו אוחו בחבל עב, חזק -
שלח ידך, אומלל, ונפשך תגאל!
אך זה האיש עצל ומפונק:
ארצה מאד לקום, אך לא אדע כיצד
אין בי כח להושיט היד...

מסקנה:

ובלשון רבנו יונה: **אם לא יעורר האדם את עצמו, מה יועילוהו המוסרים...**

לפניכם שלושה משלים, קראו והשלימו את המסקנה המשותפת לכולם:

א. משל לעשיר ולעני שקיבלו רשות להכנס לגנוי המלך ולקחת אוצרות. כדי לפתותם לא להתמקד באוצרות, פיזר המלך בין גנזיו פיתויים שונים: מוזיקה נפלאה, תמונות מרהיבות עין, ועוד. העני, המוקסם ממראה עיניו - הסתנוור אחריהם ולא זכר מהאוצרות, אך העשיר המכיר בערך האוצרות - לא שעה לפיתויים, ומיד החל לאסוף.

ב. תינוק עומד לעבור ניתוח הוא לא יודע ולא חרד כלל, אחיו - דואגים, הוריו - שיודעים באופן כללי על הבעיה - דואגים מאוד, ואילו הרופא, שיודע כמה מסובך הניתוח וכמה דיוק צריך בשבילו - חרד מאוד!

ג. סוחר שמבריה סחורות, נסע פעם בעגלה בדרכו להבריה סחורות בגבול. היות וידע שאם יתפס יענש - ישב מתוח כל הנסיעה. העגלון נלחץ רק בעוברים סמוך לגבול, פן יתפס ויקבל קנס, ואילו הסוסים לא חרדו כלל...

מסקנה: ככל שאדם מכיר יותר בערך הדברים - כך הוא מתעורר אליהם.

ככל שאדם מכיר יותר בערך התשובה - כך הוא _____

לסיכום:

בבית אחד פרצה שריפה באישון לילה. כל בני הבית נמלטו, פרט לילדה אחת. האמא קוראת לה מלמטה: התעוררי! "עייפה אני", עונה הילדה הלכודה - "ורוצה מאוד לישון"
קומי", זועקת האם, "קומי! התעוררי, נצלי את ההזדמנות!" אך הילדה העייפה סרבה להתעורר, והמשיכה לישון...

מסקנה:

אבינו הרחמן כנשר, הקב"ה, לא בא לידון את האדם פתאום אלא מודיע קודם ומכריז שקרב ובא יום הדין, כדי שיכין האדם את עצמו לתקן כל מה שאפשר. הבה ננצל את סגולת הזמן ונמלא תפקידנו בזמן זה.